C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-144/25 Judecătoria Edineț, sediul Briceni
Nr.PIGD 1-24098454-03-21rji-24012025 Judecător: Ghenadie Comerzan

D E C I Z I E
În numele Legii

29 mai 2025 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord
În completul compus din:
Preşedintele ședinței, judecător Ghenadie Liulca
Judecători Ludmila Iarmaliuc, Aurelia Andronache

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar de justiție, Andrei Socol declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 17 decembrie 2024, privind admiterea plângerii condamnatului **Țurcan Andrei** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinînd cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La data de 03 septembrie 2024 în Judecătoria Edineţ, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Țurcan Andrei împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, prin care a solicitat constatarea condițiilor precare de detenție pentru toată perioada de detenție.

În motivarea plângerii condamnatul Țurcan Andrei a indicat că, se deține în penitenciarul nr. 2 Lipcani din 02.08.2022 până în prezent, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, și anume: supraaglomerarea; nerespectarea standardelor de suprafață a fiecărui deținut de 4 m2 , insuficiență de lumină naturală, celula populată cu diferite insecte, apa potabilă de calitatea rea.

Condamnatului Țurcan Andrei solicită constatarea încălcării prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în cadrul executării pedepsei din motiv că a fost deținut în condiții inumane de detenție în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu reducerea pedepsei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 17 decembrie 2024 s-a admis plângerea condamnatului Țurcan Andrei împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, Țurcan Andrei a fost deţinut în perioada 02.08.2022-03.04.2023, 04.07.2023-11.12.2024 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 770 (șapte sute șaptezeci) zile, în calitate de condamnat.

În condiţiile art. 473/4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Țurcan Andrei cu 77 (șaptezeci și șapte) zile pentru perioada de 770 (șapte sute șaptezeci) zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 2 Lipcani cu statut de condamnat, calculîndu-se 1 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Țurcan Andrei, prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul central din 20.04.2022, cu închisoare pe un termen de 05 (cinci) ani, s-a redus cu 77 (șaptezeci și șapte) zile.

A fost obligată administrația instituției Penitenciare nr. 2 Lipcani să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, solicitând casarea încheierii ca fiind neîntemeiată, cu respingerea plângerii condamnatului, or, în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție, prezentat în cadrul ședinței de judecată, au fost prezentate probele, inclusiv și planșeta fotografică, care cu certitudine dovedesc că, condamnatului Țurcan

Andrei în Penitenciarul nr.2 Lipcani i-au fost acordate condițiile minime necesare de detenție.

Consideră că, judecătorul de instrucție a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt şi de drept, în lipsa unei analizei complete, în ansamblu şi sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție.

Conform prevederilor art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, *(1) Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință.

Referință, până la data examinării cauzei, nu a parvenit.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia că, cererea de recurs urmează a fi respinsă ca nefondată, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează că, judecătorul de instrucție judecând plângerea condamnatului Țurcan Andrei împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin HG nr.583 din 26.05.2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, și prin prisma practicii constante CtEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Astfel, Colegiul penal conclude că, judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a admis plângerea acestuia și a constatat deținerea lui Țurcan Andrei în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, în perioadele 02.08.2022-03.04.2023, 04.07.2023-11.12.2024 în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor

omului și a libertăților fundamentale, în total o perioadă de 77 zile *în calitate de condamnat.*

Potrivit plângerii înaintate, Țurcan Andrei susține că, s-a deținut în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în condiții inumane, și anume: supraaglomerarea; nerespectarea standardelor de suprafață a fiecărui deținut de 4 m2, condiții sanitare precare; lipsa mobilierului; insuficiență de lumină naturală și artificială; umiditatea ridicată; mucegai și miros insuportabil din cauza lipsei sistemului de ventilare; lipsa apei calde; neluarea măsurilor de deratizare și dezinfecție; celula populată cu diferite insecte.

Potrivit raportului prezentat de administrația penitenciarului, Țurcan Andrei s-a deținut în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în sectorul de tip semiînchis, deci are dreptul, în intervalul de timp de la deșteptare pînă la stingere (6.00-22.00) să se deplaseze liber pe teritoriul penitenciarului, în limitele stabilite de administrația penitenciarului. Pe parcursul executării pedepsei în Penitenciarul nr.2 Lipcani, condamnatul Țurcan Andrei a fost deținut în celula nr. 4, ce reprezintă o încăpere cu suprafață totală 20 m2 , situată blocului locativ nr. 1, unde s-au deținut 7 persoane. Iluminarea naturală este asigurată prin 1 geam de tip termopan cu oberliht, care se deschide pentru asigurarea ventilației naturale; celula a fost și este în stare satisfăcătoare, reparație capitală nu necesită; iluminarea artificială se efectuează prin 2 corpuri de ilum; asigurarea cu energia electrică prin sistem centralizat de încălzire, și celula este amnajată cu 1 calorifer de încălzit, în perioada rece a anului temperatura aerului se păstrează la un nivel nu mai mic de 180 C. Celula este dotată cu 7 locuri individuale de somn, 1 masă, 6 noptiere, 4 scaune, 1 cuiere pentru haine, 1 polițe de perete.

Analizând raționamentul concluziilor deduse de prima instanță în procesul de examinare a cauzei, în raport cu materialele anexate la dosar, Colegiul penal conchide că, instanța de judecată corect a constatat faptul detenției condamnatului Țurcan Andrei în instituția penitenciară nr. 2 Lipcani în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Colegiul observă că, cercetând calitatea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr.2 Lipcani prin prisma celor invocate de către condamnatul Țurcan Andrei a celor statuate în rapoartele prezentate de administrația penitenciarelor, cât și ținând cont de concluziilor prevăzute în rapoartele internaționale referitoare la evaluarea condițiilor detenției în penitenciarele Republicii Moldova, prima instanță

temeinic a conchis asupra faptului că condamnatul Țurcan Andrei s-a aflat în condiții care au depășit nivelul de suferință inerent detenției, or, administrația instituțiilor penitenciare supra vizate, nu au prezentate probe pertinente în acest aspect.

Colegiul susține temeinicia soluției adoptate de prima instanță, or, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor, motiv pentru care la caz judecătorul de instrucție temeinic a aplicat formula de calcul stipulată de legislator în textul art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, care în opinia Colegiului este una echitabilă, or, reducerea totală dedusă în mărime de 77 zile este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă apreciere a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează că, cerințele invocate de recurent sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea cererii de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

În conformitate cu art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar de justiție, Andrei Socol declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 17 decembrie 2024, privind admiterea plângerii condamnatului **Țurcan Andrei** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Ghenadie Liulca

Judecători: Ludmila Iarmaliuc

Aurelia Andronache